

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ99/2019

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 25^η Σεπτεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαεννιά (2019) ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.30, και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κόμμα Τράκα, ΤΚ 11257 Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος
- 2. Μέλη:** Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Σταθακόπουλος
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού

Εισηγητής: Ιωάννης Φουντουκίδης, Οικονομολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν ο Εισηγητής κ. Φουντουκίδης (μέσω τηλεδιάσκεψης), και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου κα. Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. 12504/29.08.2019 αίτημα του Δήμου Γρεβενών προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. το οποίο παρελήφθη στις 29.08.2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4500), ως αυτό συμπληρώθηκε με το με ημερομηνία

05.09.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αρμόδιας υπαλλήλου του Δήμου και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 05.09.2019 (αρ.πρωτ. εισερχ. 4635).

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Δήμου Γρεβενών στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για την ανάθεση τμημάτων της σύμβασης με τίτλο “Υπηρεσίες αποχιονισμού του δημοτικού οδικού δικτύου και των τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Γρεβενών χειμερινής περιόδου 2019-2010”, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 82.220,00€ προ Φ.Π.Α.

1. Με το υπ’ αρ. πρωτ. 12504/29.08.2019 αίτημα του Δήμου Γρεβενών προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) το οποίο παρελήφθη στις 29.08.2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4500), ως αυτό συμπληρώθηκε με το με ημερομηνία 05.09.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αρμόδιας υπαλλήλου του Δήμου και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 05.09.2019 (αρ.πρωτ. εισερχ. 4635), ο Δήμος αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) ν.4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για την ανάθεση υπηρεσιών αποχιονισμού προϋπολογιζόμενης δαπάνης 82.220,00€ προ Φ.Π.Α. και συγκεκριμένα για τα είδη 28 τμημάτων της διακήρυξης του προηγηθέντος διαγωνισμού για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Με την με αριθμ. 23/2019 Μελέτη της 16.04.2019, του Τμήματος Συγκοινωνιακών και Κτιριακών Έργων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, κατατέθηκαν μεταξύ άλλων η τεχνική περιγραφή, και η συγγραφή υποχρεώσεων για την ανάθεση της σύμβασης με τίτλο: “Υπηρεσίες αποχιονισμού του δημοτικού οδικού δικτύου και των τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Γρεβενών χειμερινής περιόδου 2019-2010”, προϋπολογισθείσας αξίας 343.490,00€ προ Φ.Π.Α.. Σύμφωνα με όσα προβλέφθηκαν στην ενότητα “Τεχνική Περιγραφή”, αντικείμενο της σύμβασης αποτελούσε: “[...] η μίσθωση μηχανήματος με χειριστή για αποχιονισμό, εργασιών αποκαταστάσεων παράλληλων φυσικών επιπτώσεων (κατολισθήσεις, πτώσεις δέντρων, φθορών οδοστρωμάτων κ.α.) και αντιμετώπιση παγετού, για την χειμερινή περίοδο 2019 – 2020 στο Δημοτικό Οδικό Δίκτυο, εντός της πόλης των Γρεβενών, των Τοπικών Κοινοτήτων και των Οικισμών καθώς και την εξασφάλιση πρόσβασης σε κτηνοτροφικές μονάδες του Δήμου Γρεβενών [...] Σε περίπτωση μη απασχόλησης του μηχανήματος έργου δεν δικαιούται καμία αποζημίωση. Δεν περιλαμβάνονται γενικά έξοδα, ούτε αποζημίωση επιφυλακής [...]”. Στην ίδια ενότητα παρατίθενται δύο Πίνακες με τα 58 τμήματα του διαγωνισμού. Στην ενότητα με τίτλο “Συγγραφή Υποχρεώσεων» ανέφερε: “[...] Η εκτέλεση της σύμβασης θα γίνει σύμφωνα με τις εντολές της αρμόδιας Υπηρεσίας και τους όρους που αναφέρονται στα λοιπά συμβατικά τεύχη, έως την λήξη της χειμερινής περιόδου δηλαδή έως 30/4/2020 [...]”.

2.2. Με την με αρ. 118/25.06.2019 απόφασή της, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου μεταξύ άλλων ενέκρινε τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για: “... την προμήθεια με τίτλο «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2019-2020 ... τις τεχνικές προδιαγραφές της αριθμ. 23/2019 μελέτης της Δνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της προμήθειας ... 4. Καθορίζει τους όρους ... συνολικού προϋπολογισμού 425.927,60€ με ΦΠΑ ...”.

2.3. Ακολούθως, ο Δήμος προέβη στην έκδοση της με υπ’ αριθμ. πρωτ. 9617/02.07.2019 διακήρυξης (ΑΔΑΜ:19PROC005211329 2019-07-03) για τη διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού άνω των ορίων με χρήση

του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Στο σώμα της διακήρυξης προβλεπόταν ότι: “ [...] Οι μισθώσεις μηχανημάτων με χειριστή θα εκτελεστούν τμηματικά και όποτε προκύπτει ανάγκη αποχιονισμού, αποκαταστάσεων και αλατοδιανομής. [...] ορίζεται ημερομηνία λήξης της σύμβασης η 30-04-2020 (λήξη χειμερινής περιόδου) τα προς προμήθεια είδη κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : 90620000-9 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ [...] Ο αποχιονισμός, οι εργασίες αποκαταστάσεων φυσικών επιπτώσεων (κατολισθήσεις, πτώσεις δέντρων, φθορών οδοστρωμάτων κ.α.) και η αντιμετώπιση του παγετού είναι απρόβλεπτη και δεν μπορεί να προεκτιμηθεί για το σύνολο της χειμερινής περιόδου. Η εκτίμηση για το συνολικό κόστος [...] προέκυψε από το κόστος αποχιονισμού των τελευταίων ετών του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών [...] Προβλέπεται επίσης τροποποίηση σύμβασης εφόσον συντρέχουν οι αναφερόμενοι λόγοι στο άρθρο 132 του Ν.4412/2016 καθώς και τυχόν παρατάσεις της σύμβασης. Το ποσό προσφοράς (ωριαία αντιμισθία) θα είναι σε ευρώ χωρίς ΦΠΑ και θα αναγράφεται αριθμητικά και ολογράφως. Η σύγκριση των προσφορών θα γίνεται ανά Διαδρομή (ΠΙΝΑΚΑΣ 1) ή ανά ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2) και ανάδοχος θα κριθεί αυτός που θα προσφέρει την χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ή η ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ περιλαμβάνει περισσότερα του ενός Μηχανήματα Έργου ανάδοχος θα κριθεί αυτός που θα προσφέρει την χαμηλότερη τιμή για το Σύνολο των Μηχανημάτων Έργου που απαιτούνται για το ΣΥΝΟΛΟ της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ή της ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ. [...] Το κάθε μηχανήμα έργου με το οποίο θα συμμετέχει ο διαγωνιζόμενος θα μπορεί να λάβει μέρος μόνο σε μία Διαδρομή (ΠΙΝΑΚΑΣ 1) ή μία ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2). 2.2.2.1. Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, κατατίθεται από της συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες), εγγυητική επιστολή συμμετοχής, ύψους 2% (δύο τοις εκατό) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης εκτός Φ.Π.Α. [...] Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, εκτός ΦΠΑ, του/των προσφερομένου/ων τμήματος/τμημάτων. [...] 2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι : Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. [...] Για την υπογραφή της σύμβασης ή των συμβάσεων απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, αρθ.72 παρ. 1 β) του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης , εκτός ΦΠΑ, και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης. [...] 6.1.1.Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες αποχιονισμού, εργασιών αποκαταστάσεων παράλληλων φυσικών επιπτώσεων (κατολισθήσεις, πτώσεις δέντρων, φθορών οδοστρωμάτων κ.α.) και αντιμετώπιση παγετού, τμηματικά και όποτε προκύπτει ανάγκη σύμφωνα με της υποδείξεις της Υπηρεσίας. Ως χρόνος εκτέλεσης της εργασίας ορίζεται η διάρκεια της χειμερινής περιόδου 2019 –2020 (αρχή 1-10-2019 λήξη περιόδου 30-4-2020). [...] Οι απαιτούμενες εργασίες δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν επακριβώς εκ των προτέρων και ο Δήμος διατηρεί το δικαίωμα να μην εξαντλήσει όλο το ποσό του προϋπολογισμού αν δεν προκύψουν πραγματικές εργασίες. 6.2.2 [...] Η έναρξη και το πέρας των εργασιών θα γίνεται με γραπτή ή προφορική εντολή από την Επιτροπή Παραλαβής. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίσει ότι οι χειριστές των μηχανημάτων, τα μηχανήματα, και ο συντονιστής, θα βρίσκονται το αργότερο σε 2 ώρες στην θέση εργασίας, μετά από σχετική εντολή. Κατά το διάστημα εκτέλεσης της σύμβασης θα τηρείται ημερολόγιο καθημερινά με ευθύνη του αναδόχου περιέρχεται στη Δ.Τ.Υ. του Δήμου Γρεβενών της σύμβασης υπηρεσιών αργότερο έως την μεθεπόμενη από την ημέρα στην οποία αναφέρεται. Στο ημερολόγιο καταγράφονται απαραίτητα τα στοιχεία που αφορούν τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα καθώς και τις ώρες έναρξης και λήξης των εργασιών συντήρησης βατότητας. Το ημερολόγιο και οι ώρες απασχόλησης των μηχανημάτων αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών. Το ημερολόγιο υπογράφεται από την Επιτροπή Παραλαβής και σύμφωνα με αυτό, συντάσσεται το σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής εργασιών [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων [...] Άρθρο 2ο – Ισχύουσες Διατάξεις [...]

Επίσης λήφθηκε υπόψη και η αριθμ. 40/2015 ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟ VII ΤΜΗΜΑ, σύμφωνα με την οποία «ερείδονται επί μικτών συμβάσεων μίσθωσης οχήματος και παροχής υπηρεσιών οδηγού - χειριστού αυτών, ο προέχων χαρακτήρας των οποίων είναι αυτός της μίσθωσης, για την οποία (μίσθωση) εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις περί προμηθειών».

2.4. Προκήρυξη της εν λόγω σύμβασης, η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους και στοιχεία της διακηρύξεως του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά (την 02.07.2019) και δημοσιεύθηκε (την 04.07.2019) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε). Επιπλέον η υπ' αριθμ. πρωτ. 9624/02.07.2019 περίληψη του διαγωνισμού δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες «Ενημέρωση» και «Πρωινή» την 04.07.2019 και «Μαχητής» την 09.07.2019, αναρτήθηκε την 03.07.2019 στον ιστότοπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ και έλαβε ΑΔΑ: 7ΜΦΧΩ9Γ-ΕΚΤ. Η περίληψη δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου www.dimosgrevenon.gr την 04.07.2019 και στη δικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) την 03.07.2019 με αύξοντα αριθμό συστήματος 75423,1. Ως ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών στο σύστημα ορίστηκε η 22.07.2019 και ώρα 07:00:00 ενώ ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ορίστηκε η 05.08.2019 και ώρα 15:00:00.

2.5. Κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, η Επιτροπή Διενέργειας και Αξιολόγησης διαπίστωσε, όπως προκύπτει από το με ημερομηνία 09.08.2019 Πρακτικό της, ότι κατατέθηκαν προσφορές από πέντε (5) οικονομικούς φορείς για τριάντα εκ των πενήντα οχτώ τμημάτων του διαγωνισμού ενώ για τα είκοσι οχτώ τμήματα του Πίνακα 1 που ακολουθεί, δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

Πίνακας 1

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ- ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ						
A/A	ΔΙΑΔΡΟΜΗ	ΕΙΔΟΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΧ/ΤΩΝ	ΩΡΕΣ ΜΗΧ/ΤΟΣ	ΤΙΜΗ/ΩΡΑ ΜΗΧ/ΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ €
7	ΜΥΡΣΙΝΑ - [...] - ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ	ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΣ ΓΑΙΩΝ (Από 140 HP και άνω)	1	70,00	46,00	3.220,00
8	ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ (ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ) – [...] – ΝΗΣΙ	ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΣ ΓΑΙΩΝ (Από 140 HP και άνω)	1	50,00	46,00	2.300,00
9	ΠΟΡΟΣ – [...] – ΝΕΟΧΩΡΙ	ΙΣΟΠΕΔΩΤΗΣ ΓΑΙΩΝ (Από 140 HP και άνω)	1	50,00	46,00	2.300,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝΑΚΑ 1						7.820,00
ΘΕΣΕΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ - ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ 2 ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ						
A/A	ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΧ/ΤΩΝ	ΩΡΕΣ ΜΗΧ/ΤΟΣ	ΤΙΜΗ/ΩΡΑ ΜΗΧ/ΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Ε. Θ. ΖΙΑΚΑ						
6	Τ.Κ. ΜΟΝΑΧΗΤΙΟΥ[...] (ΣΤΑΥΡΟΣ)	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	140,00	40,00	5.600,00
Δ.Ε. ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ						
2	Τ.Κ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΡΙΟΝΙΩΝ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	150,00	40,00	6.000,00
3	Τ.Κ. ΚΗΠΟΥΡΕΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	100,00	40,00	4.000,00
4	Τ.Κ. ΣΙΤΑΡΑ, Τ.Κ. ΠΗΓΑΔΙΤΣΑΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	100,00	40,00	4.000,00
Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ						
3	Τ.Κ. ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ, [...], Τ.Κ. ΔΑΣΥΛΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	150,00	40,00	6.000,00
4	Τ.Κ. ΜΕΓΑΡΟΥ, Τ.Κ. ΚΑΛΛΗΡΑΧΗΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	100,00	40,00	4.000,00
Δ.Ε. ΓΡΕΒΕΝΩΝ						
1	Τ.Κ. ΕΛΑΤΟΥ, ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΣΤΡΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	60,00	40,00	2.400,00

6	ΠΟΛΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (ΒΟΡΕΙΑ)	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	80,00	40,00	3.200,00
7	ΠΟΛΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (ΝΟΤΙΑ)	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	80,00	40,00	3.200,00
8	Τ.Κ. ΚΥΡΑΚΑΛΗΣ, Τ.Κ. ΣΥΔΕΝΔΡΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	60,00	40,00	2.400,00
9	Τ.Κ. ΡΟΔΙΑΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
10	Τ.Κ. ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΕΙΡΗΝΙΟΥ, ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΥΣΕΙΡΗΝΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	60,00	40,00	2.400,00
12	Τ.Κ. ΜΥΡΣΙΝΑΣ, [...], Τ.Κ. ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
13	Τ.Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ (Α & Β)	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
14	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΛΑΜΗΤΣΙΟΥ, [...], ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΓΑΠΗΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	40,00	40,00	1.600,00
15	Τ.Κ. ΦΕΛΛΙΟΥ, ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	80,00	40,00	3.200,00
Δ.Ε. ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ						
1	Τ.Κ. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, [...], ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΡΙΘΑΡΑΚΙΑ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	80,00	40,00	3.200,00
2	Τ.Κ. ΚΙΒΩΤΟΥ, [...] ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	80,00	40,00	3.200,00
3	Τ.Κ.ΤΑΞΙΑΡΧΗ, Τ.Κ. ΜΗΛΙΑΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
Δ.Ε. ΒΕΝΤΖΙΩΝ						
1	Τ.Κ. ΚΝΙΔΗ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΙΚΟ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
2	Τ.Κ. ΠΥΛΩΡΟΙ, [...] Τ.Κ. ΞΕΑΡΧΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
3	Τ.Κ. ΠΟΝΤΙΝΗΣ, Τ.Κ. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
4	Τ.Κ. ΣΑΡΑΚΗΝΑΣ, [...], ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
5	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΙΤΕΑΣ, [...], ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΝΗΣΙ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
6	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΟΡΟΥ, [...], ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ	ΕΚΣΚΑΦΕΑΣ ΦΟΡΤΩΤΗΣ (Από 70 HP και άνω) ή ΦΟΡΤΩΤΗΣ (έως 140 HP)	1	50,00	40,00	2.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝΑΚΑ 2 €						74.400,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝΑΚΑ 1 & 2 €					82.220,00	
Φ.Π.Α. 24% €					19.732,80	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ €						101.952,80

2.6. Με την με αρ. 169/02.08.2018 απόφασή της (ΑΔΑ: Ψ3ΦΧΩ9Γ-ΦΛ4), η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου μεταξύ άλλων ενέκρινε το ανωτέρω Πρακτικό και μεταξύ άλλων αποφάσισε: “Γ. Την προσφυγή στην διαδικασία μέσω διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, (άρθρο 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), βάσει του άρθρου 32 παρ. 2.α. του Ν4412/2016, μετά από σύμφωνη γνώμη και έγκριση της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΑΔΗΣΥ), για τις ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ – ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ (ΠΙΝΑΚΑΣ 1) & ΘΕΣΕΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ – ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2), για τις οποίες δεν κατατέθηκαν προσφορές (ΔΕΝ υποβλήθηκε καμία προσφορά) [...]”. Η ανωτέρω απόφαση αναρτήθηκε στην καρτέλα “Επικοινωνία” του διαγωνισμού στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ την 20.08.2019 προς ενημέρωση των συμμετεχόντων.

2.7. Ακολούθως, με το υπ’ αριθμ. πρωτ. 12929/05.09.2019 έγγραφό του, ο Δήμος δηλώνει ότι: “...δεν υποβλήθηκαν προδικαστικές προσφυγές για την προμήθεια με τίτλο «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2019-2020» προϋπολογισμού 425.927,60€ (συμπ. ΦΠΑ 24%), με αριθμό διακήρυξης 9617/02-07-2019”.

2.8. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Δήμος αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., κατ’ άρθρο 32 παρ. 2 περ. α του ν.4412/2016, προσκομίζοντας και το σχετικό Σχέδιο Πρόσκλησης εκδήλωσης

ενδιαφέροντος, για την ανάθεση υπηρεσιών αποχιονισμού προϋπολογιζόμενης δαπάνης 82.220,00€ προ Φ.Π.Α. και συγκεκριμένα για τα είδη 28 τμημάτων της διακήρυξης του προηγθέντος διαγωνισμού για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει: “Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού”.

5. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου προβλέπει: “2. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη συμβάσεων (έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες) ανατίθενται, σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος της σύμβασης που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης. Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες κατά την έννοια των [άρθρων 107 έως 110](#) και εν μέρει από άλλες υπηρεσίες ή μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες και εν μέρει από προμήθειες, το κύριο αντικείμενο καθορίζεται, σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών είναι η υψηλότερη”.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: [...]γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπíπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α”.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του αριθ. 2017/2365 Κανονισμού της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής της κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό, από 01.01.2018 αναπροσαρμόστηκε στις 144.000 και 221.000 ευρώ, αντιστοίχως.

7. Στο άρθρο 6 παρ. 1, 3, 9 και 10 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: “Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον

υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β ' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος ”.

8. Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α του ν. 4412/2016, ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και στην οποία ορίζεται: “2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημα της”.

9. Το άρθρο 53 του ως άνω νόμου με τίτλο “Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης” προβλέπει: “1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως: [...] ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Επίσης οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των παρατάσεων για την άσκησή τους [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης [...]”

10. Το άρθρο 61 του ν. 4412/2016 ορίζει: “1. Για συμβάσεις άνω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26. 2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. 3. Ως χρόνος έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Για συμβάσεις κάτω των ορίων αντί των παραγράφων 1 έως 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 120”.

11. Το άρθρο 66 παρ. 3 του ως άνω νόμου προβλέπει: “3. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65”.

III. Νομική Εκτίμηση

12. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Γρεβενών, αφορά στη σύναψη μεικτής δημόσιας σύμβασης με αντικείμενο ταυτοχρόνως την προμήθεια αγαθών (εν προκειμένω της μίσθωσης μηχανημάτων) και την παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 και 9 (β) του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 και 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Επιπρόσθετα, έχοντας υπόψη τη νομολογία, *“ο ορισμός μιας δημόσιας συμβάσεως ως συμβάσεως έργου, προμηθειών και υπηρεσιών ανάγεται στο κοινοτικό δίκαιο και δεν εξαρτάται από το χαρακτηρισμό της ίδιας συμβάσεως με βάση την εθνική νομοθεσία”* (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 18.7.2007, C-382/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 30).

Δεδομένης της ρητής διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.4412/2016 και λαμβάνοντας υπόψιν ότι στη σχετική μελέτη μνημονεύονται κατ' εκτίμηση πιθανές ανάγκες με εκτιμώμενη αμοιβή ανά ώρα για το σύνολο της υπό ανάθεσης σύμβασης (προμήθειας και υπηρεσίας), χωρίς να προκύπτει με σαφήνεια το τμήμα της προϋπολογιζόμενης αξίας της οποίας αφορά την παροχή υπηρεσίας και την προμήθεια αγαθού αντίστοιχα, κρίνεται ότι δε δύναται με ασφάλεια να εκτιμηθεί η συνολική εκτιμώμενη αξία (ήτοι ενδεικτικός προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ) των υπηρεσιών (εργασιών) για το χειρισμό των μηχανημάτων ή των λοιπών εργασιών που απαιτούνται για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης και ο αντίστοιχος της συνολικής εκτιμώμενης αξίας (ενδεικτικού προϋπολογισμού ποσού χωρίς ΦΠΑ) της προμήθειας (διαμέσου μίσθωσης) των μηχανημάτων που περιλαμβάνει η σύμβαση, προκειμένου να προκύψει με ασφάλεια το συμπέρασμα για το εάν η εξεταζόμενη μεικτή δημόσια σύμβαση πρέπει να εξετασθεί με βάση τις εφαρμοστέες περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών διατάξεις.

Ως εκ των προεκτεθέντων και λόγω του ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη μεικτής δημόσιας σύμβασης με αντικείμενο ταυτοχρόνως την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, προϋπολογισθείσας αξίας 82.220,00€ προ Φ.Π.Α. που αποτελεί τμήμα μίας μεγαλύτερης σύμβασης του Δήμου προϋπολογισθείσας αξίας 343.490,00€ προ Φ.Π.Α., συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ` υποπερίπτωση δδ` του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

13. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη στα παρόμοιου περιεχομένου άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

14. Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α του ν.4412/2016 της οποίας γίνεται ρητά επίκληση από την αιτούσα και στη βάση της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης προϋποθέτει: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής να μην κρίνεται κατάλληλη και γ) να μην τροποποιούνται ουσιαδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την

προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως. (ΕΑΑΔΗΣΥ-Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2014, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ'Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

15. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

15.1. Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Ο Δήμος Γρεβενών διενήργησε ανοικτό διαγωνισμό, προϋπολογισμού δαπάνης 343.490,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για: *“... την προμήθεια με τίτλο «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2019-2020”*. Όπως προκύπτει από το παρατεθέν ιστορικό, στον εν λόγω διαγωνισμό τηρήθηκαν οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας και δεν διαπιστώθηκαν όροι, που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στο σχετικό διαγωνισμό.

Αν και δε διαπιστώθηκαν ουσιώδεις πλημμέλειες, οι οποίες συνέχονται με το άγνοο αποτέλεσμα του διαγωνισμού, η Αρχή επισημαίνει, για τη βελτίωση των διαδικασιών, τα εξής:

α) Όπως προκύπτει από το σημείο 2.4 της παρούσης, περίληψη της εν λόγω διακήρυξης, η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους και στοιχεία της διακηρύξεως του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά την 02.07.2019 και δημοσιεύθηκε την 04.07.2019 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε) ενώ από την 03.07.2019 η αναθέτουσα αρχή είχε ήδη αναρτήσει τη σχετική περίληψη στον ιστότοπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ και το πλήρες τεύχος της διακήρυξης στη σελίδα του ΚΗΜΔΗΣ και στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ.

Εν προκειμένω από τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψιν τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 66 του ν.4412/2016, παρατηρούνται επί μέρους πλημμέλειες, ως προς τον χρόνο δημοσίευσης, οι οποίες, όμως, όπως έχει γίνει δεκτό από την Αρχή, εν όψει της φύσεως και της οικονομικής αξίας της υπό κρίση ανάθεσης δεν επηρεάζουν την ανάπτυξη του ανταγωνισμού ούτε συνιστούν παράβαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Πάντως, επισημαίνεται προς την αναθέτουσα αρχή, ότι η εν γένει αυστηρή τήρηση των προθεσμιών για την διασφάλιση των κανόνων της δημοσιότητας αποτελεί όρο για την εξασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, πιθανή δε διαπίστωση ανεπάρκειας τέτοιων συνθηκών μπορεί να έχει ως διακύβευμα την επιτυχή εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας.(βλ. σχετικώς απόφαση 119/2017, Δ17/2018, Δ22/2018 και Δ63/2018 της Αρχής).

β) Τόσο στην υπ' αριθμ. 23/2019 μελέτη του Δήμου όσο και στην υπ' αριθμ. πρωτ. 9617/02.07.2019 σχετική διακήρυξη μνημονεύεται ότι: *“Ο αποχιονισμός, οι εργασίες αποκαταστάσεων φυσικών επιπτώσεων (κατολισθήσεις, πτώσεις δέντρων, φθορών οδοστρωμάτων κ.α.) και η αντιμετώπιση του παγετού είναι απρόβλεπτη και δεν μπορεί να προεκτιμηθεί για το σύνολο της χειμερινής περιόδου. Η εκτίμηση για το συνολικό κόστος [...] προέκυψε από το κόστος αποχιονισμού των τελευταίων ετών του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών [...] Οι απαιτούμενες εργασίες δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν επακριβώς εκ των προτέρων και ο Δήμος διατηρεί το δικαίωμα να μην εξαντλήσει όλο το ποσό του προϋπολογισμού αν δεν προκύψουν πραγματικές εργασίες”*.

Σύμφωνα με τη νομολογία, βλ. ενδεικτικά ΕλΣυν Τμ. VI 3368/2011, *“Η δε αρχή της διαφάνειας που απορρέει από την αρχή της ίσης μεταχείρισης, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας ανάθεσης αποτυπώνονται με σαφήνεια και ακρίβεια στην οικεία διακήρυξη. Συνεπώς, η αρχή της διαφάνειας συνεπάγεται ότι όλα τα ουσιώδη στοιχεία για την προσήκουσα κατανόηση του*

αντικειμένου της υπό σύναψη προμήθειας τίθενται σε γνώση όλων των υποψηφίων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα να κατανοήσουν το ακριβές περιεχόμενο των όρων της διακήρυξης και να τους ερμηνεύσουν με τον ίδιο τρόπο και αφετέρου να παρέχεται στην αναθέτουσα αρχή η δυνατότητα να ελέγξει αποτελεσματικά εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν τον οικείο διαγωνισμό. Επομένως, η διακήρυξη προμήθειας αγαθών από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. κ.λ.π. πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ως ουσιώδες στοιχείο της, την ακριβή ποσότητα του προς προμήθεια αγαθού και αν το είδος αυτό αναλύεται σε περισσότερες κατηγορίες ή η κάθε κατηγορία αναλύεται σε περισσότερες υποκατηγορίες διαφορετικών προϊόντων, που αποτελούν όμως το τελικό τιμολογήσιμο προϊόν, πρέπει να προσδιορίζει την ποσότητα των επιμέρους ειδών κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας μέχρι το τελικό τιμολογήσιμο προϊόν, τουλάχιστον κατά προσέγγιση. Η παράλειψη αναφοράς του εν λόγω στοιχείου καθιστά ασαφή τη διακήρυξη και, συνεπώς, μη νόμιμη (βλ. σχετ. Πρακτικά Ολομ. Ε.Σ. της 27ης Γ.Σ. της 29.11.2000 και της 32ης Γ.Σ. της 20.12.2000, VI Τμ. Αποφάσεις 2246, 1778/2011, 3145/2010, 1652, 1723/2009, Πράξεις 22, 36, 46/2009, 2/2003, 8/2004, βλ. και Δ.Ε.Κ., 12.12.2002 C470/99 «Universale Bau κ.λ.π.», σκ. 93 και 18.10.2001 «SIAC Construction Ltd», σκ. 34 και 41 έως 44, 17.9.2002 Concordia Bus Finland Oy Ab και Helsingin Kaupunki, HKL –Bussiliikenne, C513/99, σκ. 81 έως 83, [...]).”

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η προαναφερόμενη, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, τεχνική δυσχέρεια της σύμβασης, η οποία έχει να κάνει με το δύσκολο εκ των προτέρων προσδιορισμό των αναγκών της, θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά εάν η αναθέτουσα αρχή ακολουθούσε τη λύση της προκήρυξης κατάλληλης συμφωνίας – πλαισίου, αντί της λύσης της προκήρυξης δημόσιας σύμβασης ως έπραξε, καθώς στο πλαίσιο της ανάθεσης συμφωνίας – πλαισίου, ο σαφής προσδιορισμός των ποσοτήτων των προς προμήθεια αγαθών και προς παροχή υπηρεσιών δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της διακήρυξης. Η χρήση της συμφωνίας-πλαίσιο ταιριάζει κυρίως για την προμήθεια ειδών, παροχή υπηρεσιών και εκτέλεση έργων που καλύπτουν πάγιες επαναλαμβανόμενες ανάγκες, η ακριβής ποσότητα των οποίων δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή και για τα οποία δεν αναμένεται να μεταβληθούν ουσιωδώς κατά τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά στα έτη που θα καλύπτει η συμφωνία-πλαίσιο.

γ) Τόσο στην υπ’ αριθμ. 23/2019 μελέτη του Δήμου όσο και στην υπ’ αριθμ. πρωτ. 9617/02.07.2019 σχετική διακήρυξη όπως προκύπτει και από το προαναφερθέν ιστορικό γίνονται αναφορές για χαρακτηρισμό του αντικειμένου της σύμβασης ως προμήθεια ειδών, ενώ παράλληλα η περιγραφή του αντικειμένου χαρακτηρίζεται ως Υπηρεσίες Αποχιονισμού και παρατίθεται ως cρν αναφοράς ο 90620000-9 που αντιστοιχεί σε παροχή υπηρεσιών. Ομοίως, στην υπ’ αριθμ. 310013-2019-ΕΙ προκήρυξη του διαγωνισμού στην ΕΕΕΕ, ως τίτλος της υπό εξέτασης διαγωνιστικής διαδικασίας στο πεδίο “II.1.1 Τίτλος” αναφέρεται: “Υπηρεσίες αποχιονισμού του δημοτικού οδικού δικτύου και των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Γρεβενών, χειμερινής περιόδου 2019-2010” και σχετικός κωδικός στο πεδίο “Κωδικός κύριου λεξιλογίου CPV” αναφέρεται: “90620000”, ενώ στο πεδίο “Είδος σύμβασης” αναφέρεται: “Αγαθά”. Εκ των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψιν ότι η υπόψιν διαγωνιστική διαδικασία αφορά στη σύναψη μεικτής δημόσιας σύμβασης με αντικείμενο ταυτοχρόνως την προμήθεια αγαθών (εν προκειμένω της μίσθωσης μηχανημάτων) και την παροχή υπηρεσιών, η Αρχή επισημαίνει την αναγκαιότητα της ορθής αναφοράς τόσο του αντικειμένου της σύμβασης όσο και των σχετικών κωδικών CPV.

Πέραν των ανωτέρω, στον εν λόγω διαγωνισμό δεν διαπιστώθηκαν όροι, που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στο σχετικό διαγωνισμό.

15.2. Ως προς τη μη υποβολή προσφοράς ή τη μη ύπαρξη κατάλληλης προσφοράς:

Με την με αρ. 169/02.08.2018 απόφασή της (ΑΔΑ: Ψ3ΦΧΩ9Γ-ΦΛ4), η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου μεταξύ άλλων ενέκρινε το από 09.08.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του

διαγωνισμού και μεταξύ άλλων αποφάσισε: “Γ. Την προσφυγή στην διαδικασία μέσω διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, (άρθρο 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), βάσει του άρθρου 32 παρ. 2.α. του Ν4412/2016, μετά από σύμφωνη γνώμη και έγκριση της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΑΔΗΣΥ), για τις ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ – ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ (ΠΙΝΑΚΑΣ 1) & ΘΕΣΕΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ – ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2), για τις οποίες δεν κατατέθηκαν προσφορές (ΔΕΝ υποβλήθηκε καμία προσφορά) [...]”.

15.3. Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Στην προσκομισθείσα απόφαση του Δήμου, καθώς και στο σχετικό Σχέδιο Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την ανάθεση υπηρεσιών αποχιονισμού, γίνεται ρητή αναφορά στην προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, έπειτα από τη σχετική έγκριση της Αρχής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2α του ν.4412/2016, ήτοι χωρίς ουσιώδη τροποποίηση των όρων και των τεχνικών προδιαγραφών του προηγούμενου άγονου διαγωνισμού για τα εν λόγω αιτούμενα είδη.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ο περιορισμός του χρονικού διαστήματος της περιόδου οριστικής υποβολής προσφορών, αναλόγως των περιστάσεων, μπορεί να θέτει εμπόδια στη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία και να περιορίζει έτσι τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου θεωρείται ορθότερο η έναρξη υποβολής προσφορών να ταυτίζεται με την δημοσιοποίηση της διακήρυξης του διαγωνισμού και επομένως να υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφορών καθ’ όλο το διάστημα που διανύεται μεταξύ της ημερομηνίας δημοσιοποίησης της διακήρυξης και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Δήμου Γρεβενών, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για την ανάθεση υπηρεσιών αποχιονισμού προϋπολογιζόμενης δαπάνης 82.220,00€ προ Φ.Π.Α. και συγκεκριμένα για τα είδη 28 τμημάτων της υπ’ αριθμ. πρωτ. 9617/02.07.2019 διακήρυξης (ΑΔΑΜ:19PROC005211329 2019-07-03) του προηγούμενου διαγωνισμού για τα οποία δεν κατατέθηκε καμία προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4412/2016, άρθρο 32, παρ. 2, περ. α, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

ΑΘΗΝΑ 25 Σεπτεμβρίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης